

Olsztyn 25.11.2019

Eliminacje – Test

- Najjaśniejsza gwiazda na ziemskim niebie to Syriusz. Leży ona w gwiazdozbiornie:
A. Wielkiego Lwa   B. Małego Lwa   C. Wielkiego Psa   D. Małego Psa
- Planetą o największej liczbie znanych (na dzień 25.11.2019) naturalnych księżyców jest:
A. Jowisz   B. Saturn   C. Uran   D. Neptun
- Na wykresie Hertzsprunga – Russela gwiazdy o największych rozmiarach znajdują się w:
A. prawym górnym rogu
B. lewym górnym rogu
C. prawym dolnym rogu
D. lewym dolnym rogu
- 11 listopada 2019 miało miejsce zjawisko przejścia planety Merkury przed tarczą Słońca. Zjawisko to wypada średnio 11 razy na stulecie mimo, że Merkury z Ziemią mijają się znacznie częściej. Główną przyczyną tego, że przejścia zachodzą tak rzadko jest:
A. nietypowy ruch obrotowy Merkurego
B. duża eliptyczność orbity Merkurego
C. orbity Ziemi i Merkurego nie leżą w jednej płaszczyźnie
D. mały rozmiar Merkurego
- Egzoenergetyczne reakcje syntezy termojądrowej jakie zachodzą we wnętrzach gwiazd kończą się na etapie syntezy jąder:
A. helu   B. węgla   C. tlenu   D. żelaza
- Okres w jakim Księżyc obiega Ziemię jest równy: $27^d 7^h 43^m$. Fazy Księżyca zmieniają się z okresem $29^d 12^h 44^m$. Oznacza to, że w ciągu 1 doby Księżyc przemieszcza się wśród gwiazd:
A. $13^\circ 11'$ na wschód   B. $13^\circ 11'$ na zachód
C. $12^\circ 11'$ na wschód   D. $12^\circ 11'$ na zachód

7. W dniu przesilenia letniego w Aleksandrii (31° N , 30° E) Słońce góruje na wysokości:
- A. $82,5^\circ$ B. 59° C. $54,5^\circ$ D. 31°
8. Pierwsza prędkość kosmiczna dla Ziemi jest równa $7,9 \text{ km/s}$. Minimalna prędkość jaką należy nadać ciału na powierzchni Ziemi skierowaną pionowo do góry tak, aby doleciało na wysokość 3 promieni Ziemi nad powierzchnią Ziemi jest równa:
- A. $7,9 \text{ km/s}$ B. $8,7 \text{ km/s}$ C. $9,7 \text{ km/s}$ D. $10,2 \text{ km/s}$
9. Ilość lat przestępnych w kalendarzu gregoriańskim jakie zawierały wieki XVIII, XIX i XX razem wzięte, jest równa:
- A. 72   B. 73   C. 74   D. 75
10. Bolid to:
- A. Jasny wybuch na Słońcu   B. duży meteor
- C. Meteoroid przelatujący blisko Ziemi   D. jasny meteor
11. 11 listopada 2019 miało miejsce zjawisko przejścia planety Merkury przed tarczą Słońca. Merkury znajdował się wtedy w fazie:
- A. Pierwszej kwadry   B. Pełni   C. Ostatniej kwadry   D. Nowiu
12. W dzień równonocy wiosennej Księżyc będący w pierwszej kwadrze zachodzi około:
- A. godziny 18   B. godziny 6   C. północy   D. południa
13. Jeżeli gwiazda Syriusz pewnego dnia w Olsztynie wschodzi o godzinie $20^{\text{h}} 16^{\text{m}}$, to 5 dni później wzejdzie o godzinie:
- A. $19^{\text{h}} 56^{\text{m}}$ B. $20^{\text{h}} 16^{\text{m}}$ C. $20^{\text{h}} 36^{\text{m}}$ D. $20^{\text{h}} 56^{\text{m}}$
14. W widmie pewnej gwiazdy linia helu o długości w ziemskich laboratoriach $504,8 \text{ nm}$ przesunięta jest w stronę fal długich o $0,034 \text{ nm}$. Oznacza to, że gwiazda ta (przyjmij, że prędkość światła $3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$):
- A. Zbliży się do Ziemi z prędkością $20,2 \text{ km/s}$
 B. Zbliży się do Ziemi z prędkością 202 km/s
 C. Oddala się od Ziemi z prędkością $20,2 \text{ km/s}$
 D. Oddala się od Ziemi z prędkością 202 km/s
15. Końcowym etapem ewolucji Słońca będzie:
- A. czarna dziura   B. gwiazda neutronowa   C. biały karzeł   D. brązowy karzeł

16. Z gwiazd znajdujących się na ciągu głównym diagramu Hertzsprunga – Russela najstarsze są te, które znajdują się:

- A. w lewej, górnej części   B. prawej, dolnej części
C. środkowej części   D. wszystkie gwiazdy na ciągu głównym mają ten sam wiek

17. Nasza Galaktyka jest typu:

- A. Galaktyka spiralna
B. Galaktyka eliptyczna
C. Galaktyka nieregularna
D. Galaktyka karłowata

18. Gwiazda Wega jest oddalona od Układu Słonecznego o 25,045 lat świetlnych. Wynika z tego, że średnica orbity ziemskiej wokół Słońca widoczna z tej gwiazdy ma rozmiary, w sekundach kątowych: (Przyjmij, że 1 parsek to 3,262 roku świetlnego):

- A. 0,04   B. 0,08   C. 0,13   D. 0,26

19. Samolot startuje z lotniska w Londynie o godzinie 10^h 00^m wg czasu lokalnego. Lot do Nowego Jorku trwa 6^h 30^m. W chwili lądowania w Nowym Jorku na zegarze lotniskowym jest godzina: (współrzędne geograficzne Londynu: 0°, 51° 30' N, Nowego Jorku: 74° W, 40° 42' N)

- A. 11^h 30^m   B. 12^h 30^m   C. 15^h 30^m   D. 16^h 30^m

20. Jeżeli v oznacza pierwszą prędkość kosmiczną dla Ziemi, R promień Ziemi, a T okres obrotu Ziemi wokół własnej osi, to promień orbity satelity geostacjonarnej jest dany wzorem:

A. $r = \sqrt[3]{\left(\frac{2vT}{\pi}\right)^2 \cdot R}$

B. $r = \sqrt[3]{\left(\frac{vT}{2\pi}\right)^2 \cdot R}$

C. $r = \sqrt[3]{\left(\frac{vT}{4\pi}\right)^2 \cdot R}$

D. $r = \sqrt[3]{\left(\frac{vT}{\pi}\right)^2 \cdot R}$

Jubileuszowy Wojewódzki
Turniej Astronomiczny

Olsztyn 25.11.2019

KLUCZ PRAWIDŁOWYCH ODPOWIEDZI:

- 1. C**
- 2. B**
- 3. A**
- 4. C**
- 5. D**
- 6. A**
- 7. A**
- 8. C**
- 9. B**
- 10. D**
- 11. D**
- 12. C**
- 13. A**
- 14. C**
- 15. C**
- 16. B**
- 17. A**
- 18. D**
- 19. A**
- 20. B**